

ИСПИТНА ПИТАЊА ИЗ МИКРОЕКОНОМИЈЕ: 2025/2026

1. Оскудно добро, Парето оптимум, слободно и економско добро
2. Опортунитетни трошак, апсолутна предност и компаративна предност
3. Симетричне и асиметричне информације, негативна селекција и морални хазард
4. Укупна, просјечна и гранична функција у економској анализи
5. Доказати да су за вриједност независно промјенљиве величине једнаку јединици, укупна, просјечна и гранична вриједност неке економске појаве међусобно једнаке
6. Доказати да је укупна вриједност за n јединица независно промјенљиве једнака збиру свих претходних n граничних величина
7. Доказати да је за сваку вриједност независно промјенљиве величине различиту од јединице, ако просјечна вриједност расте, гранична вриједност већа од просјечне
8. Доказати да је за сваку вриједност независно промјенљиве величине различиту од јединице, ако просјечна вриједност опада, гранична вриједност мања од просјечне
9. Доказати да је гранична вриједност једнака просјечној за ону вриједност независно промјенљиве за коју просјечна функција достигне екстремну вриједност
10. Доказати да промјена граничне вриједности не зависи од додавања константне вриједности функцији укупне вриједности
11. Ако је дата функција укупне величине $T = f(x)$, утврдити однос граничне и просјечне функције за исте вриједности независно промјенљиве x
12. Функција и крива тражње, функција и крива понуде и инверзна функција тражње и функција граничног прихода
13. Тржишна равнотежа, вишак понуде и вишак тражње, утицај промјене дохотка и цијене фактора производње на равнотежну цијену и количину
14. Мрежне екстерналије, ефекат сноба и ефекат стампеда
15. Цјеновна еластичност тражње, доходна еластичност тражње, унакрсна еластичност тражње и цјеновна еластичност понуде
16. Цјеновна еластичност линеарне криве тражње
17. Константна еластичност тражње и константна еластичност понуде
18. Математички доказати, објаснити и графички приказати како се мијења приход предузећа када се мијења тржишна цијена робе
19. Математички доказати, објаснити и графички приказати како се мијења приход предузећа ако се мијења тражња за робом коју предузеће продаје
20. Статички микроекономски модел парцијалне равнотеже
21. Динамички микроекономски модел парцијалне равнотеже
22. Облици и разлози настајања пригушених, растућих и уједначених осцилација у динамичком микроекономском моделу парцијалне равнотеже
23. Потрошачев и произвођачев вишак и губитак друштвеног благостања
24. Утицај државне интервенције контролом цијена на потрошачев и произвођачев вишак (тражња и понуда јединично еластичне, понуда еластичнија од тражње, тражња еластичнија од понуде)
25. Како ће се увођење пореза по јединици продате робе одразити на равнотежну цијену и количину, те потрошачев и произвођачев вишак, ако би порески обвезник био продавац (тражња и понуда јединично еластичне)
26. Како ће се увођење пореза по јединици продате робе одразити на равнотежну цијену и количину, те потрошачев и произвођачев вишак, ако би порески обвезник био потрошач (тражња и понуда јединично еластичне)
27. Како ће се увођење пореза по јединици продате робе одразити на равнотежну цијену и количину, те потрошачев и произвођачев вишак, ако би порески обвезник био продавац (тражња нееластична и тражња савршено нееластична, а понуда еластична)
28. Како ће се увођење пореза по јединици продате робе одразити на равнотежну цијену и количину, те потрошачев и произвођачев вишак, ако би порески обвезник био продавац (понуда нееластична и понуда савршено нееластична, а тражња еластична)
29. Како ће се увођење пореза по јединици продате робе одразити на равнотежну цијену и количину, те потрошачев и произвођачев вишак, ако би порески обвезник био продавац (савршено еластична тражња и еластична понуда)

30. Како ће се увођење пореза по јединици продате робе одразити на равнотежну цијену и количину, те потрошачев и произвођачев вишак, ако би порески обвезник био продавац (савршено еластична понуда и еластична тражња)
31. Графички прикажи како ће се промјена пореског оптерећења одразити на мртви терет опорезивања и величину наплаћеног пореза, ако се пореско оптерећење t_Q прво удвостручи, а затим утростручи
32. Како ће се увођење субвенције s_Q , коју произвођачу плаћа држава по свакој јединици продатог производа, одразити на равнотежну цијену и количину, потрошачев и произвођачев вишак, те губитак друштвеног благостања
33. Како ће различита еластичност тражње, при датој еластичности понуде, утицати на расподјелу благостања између произвођача и потрошача у условима увођења количинске субвенције
34. Како ће различита еластичност понуде, при датој еластичности тражње, утицати на расподјелу благостања између произвођача и потрошача у условима увођења количинске субвенције
35. Утврди расподјелу пореског оптерећења између потрошача и произвођача у статичком моделу парцијалне равнотеже, под претпоставком да је држава увела порез t_Q по јединици производа који плаћа произвођач
36. На основу статичког модела парцијалне равнотеже утврдити расподјелу укупног благостања између потрошача и произвођача под претпоставком да је држава увела субвенцију s_Q по јединици производа
37. Буџетско ограничење, буџетски скуп, буџетска линија и доступност добара потрошачу
38. Промјене буџетског скупа и буџетске линије због промјене цијена добара и дохотка
39. Опортунитетни трошак и супституција добара дуж буџетске линије и извођење граничне стопе супституције
40. Утицај пореза и субвенција на буџетски скуп и буџетску линију
41. Утицај рационалисања, попушта или повећања цијена након одређеног нивоа потрошње, те гратис јединица на буџетски скуп
42. Површина индиферентности, крива индиферентности и њене особине
43. Облици кривих индиферентности
44. Функција корисности, гранична корисност добра x_1 и Први Госенов закон
45. Гранична стопа супституције (извођење, нормална добра, супститути и комплементи)
46. Конкавност и конвексност преференција
47. Оптимални избор потрошача (доказати, објаснити и графички приказати)
48. Доказати Други Госенов закон
49. Извести и објаснити функцију тражње ако су добра x_1 и x_2 савршени супститути и савршени комплементи
50. Извести и објаснити функцију тражње ако су добра x_1 и x_2 неутрална и нежељена добра
51. Утврдити услове максимума функције корисности $u = f(x_1, x_2)$ при датом буџету потрошача, користећи Лагранжову функцију
52. Оптимални обим тражње добра x_1 ако је функција корисности Коб-Дагласова
53. Оптимални обим тражње добра x_2 ако је функција корисности Коб-Дагласова
54. Доходно-потрошна крива и Енгелова крива
55. Цјеновно-потрошна крива и крива тражње
56. Графички прикажи и објасни користећи модел Слуцког ефекат супституције на примјеру корпе коју чине добра x_1 и x_2 уз претпоставку о смањењу цијене p_1 , уз непромијењену цијену p_2 и доходак потрошача
57. Графички прикажи и објасни користећи модел Слуцког ефекат дохотка на примјеру корпе коју чине добра x_1 и x_2 уз претпоставку о смањењу цијене p_1 , уз непромијењену цијену p_2 и доходак потрошача
58. Графички упореди Хиксов ефекат супституције и ефекат супституције Слуцког
59. Графички прикажи и објасни Жифеново добро користећи модел Слуцког
60. Графички прикажи и објасни инфериорно добро користећи модел Слуцког
61. Производна функција и њене особине
62. Производна површина: вертикални пресјек
63. Тачка инфлексije криве граничне продуктивности фактора производње
64. Анализа фаза производње
65. Докажи и графички прикажи однос просјечног и граничног производа рада

66. Оптимална комбинација производње у кратком року
67. Предузеће послује у условима потпуне конкуренције, набављајући факторе (x_i) и плаћајући их по цијенама (π_i). Предузеће продаје производ по тржишној цијени (p). Постави циљну функцију предузећа и утврди услов оптималне запослености сваког од ангажованих фактора
68. Производна површина: хоризонтални пресјек
69. Изокванта и њене особине
70. Изоклина и гранична стопа техничке супституције
71. Доказати да ли изокванте могу имати заједничку тачку! Могу ли изоклине имати заједничку тачку? Може ли гранична стопа техничке супституције имати исту вриједност у свим тачкама изокванте?
72. Релевантно и ирелевантно подручје производње
73. Изотрошкова линија и гранична стопа економске супституције
74. Оптимална комбинација производње у дугом року
75. Однос граничне стопе техничке супституције и граничне стопе економске супституције дуж путање експанзије. Да ли је путања експанзије изоклина? Да ли су линије гребена изоклине? У чему је разлика између путање експанзије и линије гребена? Имају ли линије гребена и путања експанзије иједну заједничку тачку?
76. Утврдити услове максимума производне функције $Q = f(L, K)$ уз дате трошкове производње
77. Утврдити услове минимума функције укупних трошкова $TC = P_L L + r_K K$ за производњу $Q = f(L, K)$
78. Коб-Дагласова производна функција
79. Крива производних могућности и гранична стопа трансформације
80. Прикажи дуж криве производних могућности која комбинација производње је економски ефикасна
81. Укупни, просјечни и гранични трошкови
82. Доказати утицај фиксног трошка на кретање граничног трошка. Може ли просјечни фиксни трошак икада бити већи од укупног фиксног трошка и да ли су укупни фиксни трошак и просјечни фиксни трошак икада једнаки? Графички приказати и доказати
83. Изведи коефицијент еластичности укупних трошкова, утврди његову вриједност дуж криве просјечног трошка и објасни индекс економије обима (SCI)
84. Доказати да је еластичност просјечног укупног трошка једнака еластичности укупног трошка умањеној за јединицу
85. Докажи да је $MC = r_L / MP_L$ и да је $AVC = r_L / AP_L$, ако r_L представља дату тржишну цијену рада
86. Графички прикажи колика је вриједност функције просјечног варијабилног трошка у „тачки затварања“ предузећа
87. Графички прикажи криве понуде истог предузећа на кратки и дуги рок
88. Крива понуде гране
89. Оптималан положај предузећа у потпуној конкуренцији. Објасни и графички прикажи користећи укупне, а потом просјечне и граничне величине
90. Ако је $D = b - ar$ функција тражње монополског предузећа, доказати да ли је еластичност тражње константна дуж линеарне криве тражње! Доказати колики је нагиб функције граничног прихода (MR) монополског предузећа! Графички приказати
91. Доказати колики је нагиб функције просјечног прихода (AR) монополског предузећа! Доказати за колико је, у општем случају, просјечни приход (AR) већи од граничног прихода (MR) монополског предузећа! Графички приказати
92. Гранични приход монополисте (MR) изразити преко цијене и еластичности тражње. Анализирати вриједност граничног прихода дуж криве тражње монополског предузећа
93. Одредити услове оптималног положаја монополисте и објаснити њихово економско значење. Графички приказати користећи укупне, а потом просјечне и граничне величине
94. Графички прикажи и објасни разлике у оптималној количини и цијени монопола и потпуне конкуренције
95. „Правило формирања цијене“ монополског предузећа. Монополска маржа у условима нееластичне и у условима еластичне тражње (графички приказ).
96. Модели за мјерење монополске моћи
97. Друштвени трошак монопола

98. Дискриминација цијена, претпоставке за вођење дискриминације цијена, дискриминација цијена првог, другог и трећег степена (графички прикази)
99. Подјела укупне понуде монополисте и одређивање цијена монополисте на различитим тржиштима (физички одвојена, са различитом цјеновном еластичношћу тражње)
100. Регулисање монопола контролом цијене монополисте
101. Регулисање монопола паушалним порезом
102. Регулисање монопола порезом на профит
103. Регулисање монопола специфичним порезом
104. Регулисање монопола вриједносним порезом
105. Природни монопол
106. Курноов дуопол
107. Еџвортов дуопол
108. Чемберлинов дуопол
109. Свизијев дуопол
110. Штакелбергов дуопол
111. Картел
112. Модел цјеновног лидерства у олигополу (Лидер најефикаснији олигополист)
113. Модел доминантног олигополисте (Лидер доминантни олигополист)
114. Монополистичка конкуренција

Литература:

1. Вариан, Хал (2021). Микроекономија средњег нивоа: модеран приступ, Београд: Универзитет у Београду, Економски факултет.
2. Томаш, Рајко (2016). Микроекономска анализа: принципи и примјена, Источно Ново Сарајево: Завод за уџбенике и наставна средства.